

Lars Tolstrup

Lars var kordegn og kirketjener i kirken igennem mange år. Her følger en beretning om Lars' tid i Brøndby Strand Kirke og de mange oplevelser, der fulgte med.

Lars Tolstrup var som ung i lærer i Knud Larsens Trælasthandel i Hvidovre og havde dengang slet ikke nogen anelse om, at han en dag ville havne som en meget skattet kordegn i Brøndby Strand Kirke.

Men i begyndelsen af 80'erne valgte han at søge en stilling som kirketjener, han fik stillingen og begyndte at arbejde som kirketjener på 60% i Brøndby Strand Kirke. Det var Vera Hansen, den daværende menighedsformand, der var med til at ansætte ham. Ved siden af sit arbejde som kirketjener arbejdede han en tid som buscheffør, og heldigvis var busselskabet ganske fleksible og hensynsfulde overfor Lars' andet arbejde og de tjenester, som Lars skulle tage sig af i kirken. Lars var godt tilfreds med denne ordning og med det udmærket arbejde, han havde fundet som kirketjener. Efter noget tid kom han op på fuldtid som kirketjener.

Trækirken

Lars kom til i den gamle trækirkes sidste år. Pladsen var lidt trang, men det gik. Udover gudstjenesterne foregik alle møder og arrangementer i kirkerummet og klapstole m.m. skulle fjernes eller rykkes rundt, hver gang der var møde i kirken. Derudover var der et fint gardin, som blev trukket for alteret.

Udover gudstjenester, kirkelige handling, konfirmander og andet husker Lars også den børneklub som Helga Egeberg Hansen var med til at køre i trækirkens tid.

Trækirkens ene lille klokke, som i dag hænger ude i våbenhuset i den nye kirke, var sjældent i brug. Den hang der faktisk mest til pynt. Lars husker, hvordan han kun skulle slå et slag med den ved menighedsrådsvalg og lignende, og hvordan han fik ros af Birthe Rønn Hornbech for sin fremragende klokkeringning.

Den nye kirke

Lars var med til indvielsen af den nye kirke i 1984. Biskop Johannes Johannesen var med. Biskoppen var på det tidspunkt en ældre herre, stadig meget jordnær og havde det ikke været for hans bispekåbe, kunne han havde lignet én nede fra bænken, kunne Lars notere sig (sådan lidt for sjov).

Han husker også, hvordan menighedsrådet før indvielsen fik muret en kasse ind i væggen på det sted, hvor grundstenen blev lagt og hvor messingpladen til minde for indvielsen sidder i dag. I kassen er der mønter og andre ting fra 1980'erne, som menighedsrådet havde udvalgt til lejligheden.

Den nye store kirke bød på mange muligheder, men også mange udfordringer. Når der skulle være fest i kirken, gjaldt det om at få borde og stole op og dertil skillevæggen, der delte kirkerummet i to dele. Der skulle til at begynde med hele tiden købes nye ting ind til den nye store kirke. Noget som kirketjeneren Lars klarede sammen med sin assistent Jesper.

Med den nye kirke af sten blev der i årene der fulgte plads til flere aktiviteter. FDF/FPF-spejderne fik til huse i kirken og Lars, der havde godt forstand på pengesager, blev kasserer for dem. Birger Laurents, der sad i menighedsrådet og som var menighedsrådsformand fra 1992-1994, var også formand for FDF/FPF-spejderne. Udover at holde til i kirken fik spejderne også fat på en hytte i Brøndbyskoven. Den var dog ikke meget værd. Lars husker, hvordan den blev købt for én krone og senere blev solgt igen for samme pris. Senere flyttede FDF/FPF-spejderne fra kirken og fandt sig en god hytte ude i Vallensbæk.

Lars har i tiden løb haft mange roller i kirkens liv. Han sad en overgang selv i Brøndby Strand Kirkes menighedsråd. Det var muligt dengang, selv om han var ansat i kirken, og fra den tid husker han ægteparret Jette og Lars Jensen, der også sad dér og næsten var en slags repræsentanter for spejderne i rådet.

Lars skulle arbejde som kirketjener i Brøndby Strand Kirke frem til 1990. Han var glad for arbejdet, men havde mod på andet end at være kirketjener. Han tog kordegneuddannelsen og var i 4 år, fra august 1990 til november 1994, kordegn i Vallensbæk Kirke. Da Lars vendte tilbage til Brøndby Strand Kirke, var det for at overtage posten som kordegn efter Ruth Madsen.

Som kordegn sad han igen med til menighedsrådsmøderne, denne gang som sekretær for rådet. I rådet var der gode og mindre gode stunder. Mogens Bøje Andersen var menighedsrådsformand fra 1994 til 2002, men han havde tinnitus og svært ved at høre, så det var godt, at Lars som sekretær sad lige ved siden af ham ved møderne. Dertil kom Mogens til at kludre i det, da der havde været en klage over Lars og det bød Lars sig ikke om. Men ellers var Mogens en flink og god formand, synes Lars. Efterfølgere Henrik Skovborg havde Lars straks lidt sværere ved at enes med, men det gik. Lars skulle i alt opleve 9 menighedsrådsformænd i de mange år han var i Brøndby Strand Kirke.

Præsterne Niels Pram Gad, Lilian Konggaard og Uffe Garde Nielsen var præster af den lidt gammeldags skole, synes Lars. Der var en klar forskel på dem og kirkens øvrige personale.

Lars havde som kordegn en overgang assistenter til at hjælpe sig, som f.eks. Anne Palm, men arbejdsgangen kunne dengang stadig være ret besværlig for kordegnen, idet alle kirkebøgerne skulle stemmes af. Hovedbogen skulle stemmes af med kontrabogen. Der var faktisk mange bøger i arbejdet som kordegn, en bog for fødsler og dåb, en for konfirmationer, en for vielser og en dødebog. Her skulle præsterne gerne være inde over, så alle informationer kom med, men her kunne Uffe godt være slem til ikke at skrive alt ned og satte Lars til opgaver, der ikke var hans. I tiden omkring år 2000 kom den elektroniske kirkebog til og meget af arbejdet blev digitaliseret.

Kirken fra år 2000 til nu

I kirken kom der flere og flere aktiviteter til. Cafe Brønden var allerede startet op, men da de fleste gæster var damer, besluttede Uffe, at der også skulle være et tilbud til herrerne, og derfor startede Uffe Herrehjørnet op. Et godt initiativ, nogle af Uffes projekter døde hurtigt ud, men Herrehjørnet blev ved.

Her kunne herrerne få en kop kaffe, et lærerigt indslag og indimellem var der også udflugter. Da Uffe gik på pension, overtog Lars Herrehjørnet og kørte det videre. Da Lars selv måtte takke af, var det med snaps til alle herrerne.

Sådan kom arbejdet som kordegn med tiden til at rumme mange forskellige opgaver for Lars. Han skulle deltage i højmesserne om søndagen, men blev også kasserer for menighedsplejen og formand for udsmykningsudvalget.

Opgaverne med udsmykningsudvalget var ret interessante, især da Lars selv var lidt kunstinteresset. Han var med til at finde kunstneren til kirkens mosaikrude, der blev indviet i 1999. Et kunstværk af Billy Sjur Ohlsen inspireret af teksten fra den salme, Johannes Johannesen havde skrevet til Brøndby Strand Kirkes indvielse i 1984, "Lyset blev til i det værk, du begyndte".

Og da den fine døbefont og dåbskanden af tin, som sykkredsen havde skænket kirken, blev stjålet, fik Lars kunstneren Simon Aaen til at lave en ny døbefont og kande til kirken. Kirkens lystræ blev lavet af kvindesmedjen på Christiania, og Lars arrangeret en tur derind til for at overbevise folk om projektet.

Hverdagen som kordegn var fyldt med opgaver. Der var mange "kunder" forbi kontoret, og i årenes løb kom der også ganske mange "tidsrøvere" forbi Lars' kontor, da de havde opdaget, at døren altid var åben, at der var rart at være dér og at Lars rar at sludre med. Ilse, Ingrid, Morten og Eik, for nu at nævne nogen få.

Når arbejdsopgaverne var gjort, kunne Lars så lukke kontoret og tage hjem til Ole. Senere blev der dog indført mere strenge regler for kordegnene, og Lars fik besked af Beate Andreassen og Kirsten Vestergaard fra menighedsrådet, at han skulle opholde sig 37 timer om ugen på sin pind. Dette gav Lars nogle rammer om arbejdet, der ikke var lige så frie som tidligere.

Tirsdagene var lange for Lars, for her lukkede kontoret altid sent. Heldigvis havde Lars en kreds af damer, Ester, Ilse, Ingrid og Kirsten, som han lavede en frokostklub sammen med om tirsdagen. I deres selskab var tirsdagene pludseligt knap så lange.

Lars var igennem alle årene glad for sit arbejde i Brøndby Strand Kirke, ellers var han ikke blevet dér så længe. Og da der kom nye folk blandt kirkens personale, blev Lars også glad for dem.

Da Anne Vad Gadsbøll kom til kirken som præst i 2008, var det et frisk pust. Og da Jette Hansen blev kirketjener og senere Kirke- og Kulturmedarbejder i kirken, fik Lars et rigtigt godt samarbejde med hende.

De to havde tit døren åben imellem deres to kontorer. De var begge to ordensmennesker og havde tjek på tingene. Hvor der før var Lars, der kendte kirken ud og ind og som man bare skulle spørge, hvis man ledte efter noget, blev det nu mere og mere Jette folk spurgte til råds. Lars stod for regnskabet i menighedsplejen og hjalp også Jette med hendes ferieprojekt for udsatte familier.

Da præsterne Elisabeth Krarup de Medeiros, Peter Sander og Michael Hald Jakobsen kom til i henholdsvis 2013, 2014 og 2015, tog Lars også pænt imod dem og var god til at sætte dem ind i tingene. Lars nok også ret glad for at se, at de i højere grad end de tidligere præster så sig selv som en del af kirkens personalegruppe og lyttede meget til Lars. Lars var glad for, at især Elisabeth gjorde en stor indsats for at få kirkens personalegruppe til at hænge bedre sammen.

Da Lars holdt sin afskedsreception den 22. oktober 2017, 35 år efter at han var begyndt i Brøndby Strand Kirke, var det selvfølgelig lidt vemodigt for ham, men da var han også træt. Turen frem og tilbage hver dag imellem kirken og hans og Oles nye hjem i Karrebæksminde var også ret lang.

68 år gammel sagde Lars stop og gik på efterløn/pension. Han synes dog godt, at de kordegnevikarer, der fulgte efter, kunne have spurgt ham lige mere til råds, især omkring kassereropgaverne.

Fra 2018 til 2022 var Mette Reese Bernskov kordegn i Brøndby Strand Kirke og skulle her forsøge at gå i Lars' fodspor.

Højdepunkterne i Lars' arbejdsliv var de mange jubilæer og fødselsdage, han var med til at holde. Ved hans 50-års fødselsdag havde han inviteret præster, personale

og mange andre fra kirken, og de kom alle på besøg hos Ham og Ole. Brøndby Strand Kirkes 25-års jubilæum husker han også stadig med glæde.

Lars Tolstrup